

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.01.2020, sp. zn. 5 Tdo 1459/2019, ECLI:CZ:NS:2020:5.TDO.1459.2019.1

Číslo: 25/2020

Právní věta:

Trestným činem zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku může pachatel způsobit škodu na cizím majetku ve smyslu § 254 odst. 3 nebo 4 tr. zákoníku i tehdy, jestliže ohrozí majetková práva jiného, např. práva věřitelů obchodní korporace, kterou zastupuje a jejíž účetnictví je povinen vést. K takové škodě ovšem nedojde jen tím, že pachatel jako statutární orgán obchodní korporace zatajil (zničil, učinil neupotřebitelným apod.) její účetnictví, které po příslušné změně nepředal novému statutárnímu orgánu této korporace, ale naložil s ním blíže nezjištěným způsobem. Škoda by zde mohla být způsobena za předpokladu, kdyby bylo zmíněné nakládání s účetnictvím spojeno např. s určitými dispozicemi s majetkem obchodní korporace, které by znemožnily uspokojení pohledávek věřitelů, nebo s tím, že se tento majetek stal pro věřitele či jiné osoby (např. pro insolvenčního správce) nedostupným apod. Škodou tedy není pouhý souhrn pohledávek věřitelů, jejichž práva byla ohrožena uvedeným trestným činem.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 30.01.2020

Spisová značka: 5 Tdo 1459/2019

Číslo rozhodnutí: 25

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Škoda, Zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění

Předpisy: § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku

§ 254 odst. 3 tr. zákoníku

§ 254 odst. 4 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud z podnětu dovolání obviněného V. T. podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře ze dne 11. 6. 2019, sp. zn. 14 To 96/2019, a jemu předcházející rozsudek Okresního soudu v Písku ze dne 11. 2. 2019, sp. zn. 11 T 41/2018. Podle § 265k odst. 2 tr. ř. zrušil také všechna další rozhodnutí obsahově navazující na zrušená rozhodnutí, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo jejich zrušením, pozbyla podkladu. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. Nejvyšší soud přikázal Okresnímu soudu v Písku, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

I. Rozhodnutí soudů nižších stupňů

1. Rozsudkem Okresního soudu v Písku ze dne 11. 2. 2019, sp. zn. 11 T 41/2018, byl obviněný V. T. uznán vinným přečinem zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3, odst. 3 tr. zákoníku. Uvedený přečin byl spatřován ve stručnosti v tom, že obviněný v období nejméně od 25. 1. 2017 do 22. 12. 2017 v XY, popřípadě jinde, jako jediný jednatel a jediný společník obchodní společnosti XY při vědomí povinností vyplývajících mu minimálně ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, se záměrem zatajit účetní evidenci obchodní společnosti XY, a znemožnit tak zjištění její ekonomické situace, vše s cílem zbavit se osobní odpovědnosti za finanční závazky této obchodní společnosti a znemožnit vymáhání pohledávek věřitelů obchodní společnosti na jeho osobě, převedl dne 25. 1. 2017 na základě „Smlouvy o převodu podílu“ svůj obchodní podíl ve výši 100 % v obchodní společnosti XY na P. H., který se stal jejím novým jednatelem a který ji dne 26. 1. 2017 přejmenoval na YX se sídlem XY, a přestože P. H. dne 25. 1. 2017 podepsal „Předávací protokol společnosti XY“ týkající se předání mimo jiné „účetnictví společnosti zahrnující veškeré účetní doklady společnosti a pokladnu - došlé a vydané faktury, pokladní doklady, výpisy z běžného účtu atd., které byly a jsou podkladem pro přiznání k dani z příjmů, k dani ze závislé činnosti a funkčních požitků apod. a veškeré výkazy za příslušná účetní období ke dni 25. 1. 2017 včetně všech podkladů k pohledávkám a závazkům a majetkovým právům a povinnostem společnosti (originál)“, nepředal účetní evidenci obchodní společnosti XY v její fyzické podobě P. H., naložil s ní blíže nezjištěným způsobem, a tímto jednáním ohrozil majetková práva věřitelů obchodní společnosti XY nejméně co do částky ve výši 1 003 452 Kč, a to konkrétně

- České správy sociálního zabezpečení se sídlem P. 5 - S., zastoupené Pražskou správou sociálního zabezpečení, se sídlem P. 8, která vůči obchodní společnosti XY za období od 1. 3. 2014 do 31. 12. 2016 eviduje pohledávku ve výši nejméně 808 795 Kč,

- Všeobecné zdravotní pojišťovny České republiky se sídlem P. 3 - V., která vůči obchodní společnosti XY za období od 1. 1. 2016 do 25. 1. 2017 eviduje pohledávku ve výši 124 099 Kč,

- Vojenské zdravotní pojišťovny České republiky se sídlem P. 9 - L., která vůči obchodní společnosti XY za období od 1. 1. 2016 do 31. 12. 2016 eviduje pohledávku ve výši 26 726 Kč,

- OSA - Ochranného svazu autorského pro práva k dílům hudebním, z. s., se sídlem P. 6 - D., který vůči obchodní společnosti XY eviduje pohledávku ve výši nejméně 10 084 Kč,

- Vodafone Czech Republic, a. s., se sídlem P. - S., která vůči obchodní společnosti XY eviduje pohledávku ve výši 33 748 Kč.

Podle soudu tím obviněný „ohrozil včasné a řádné vyměření daně, a to minimálně daně z příjmů fyzických osob a daně z přidané hodnoty“.

2. Za tento přečin byl obviněný odsouzen podle § 254 odst. 3 tr. zákoníku k trestu odnětí svobody v trvání 16 měsíců, jehož výkon mu byl podle § 81 odst. 1 a § 82 odst. 1 tr. zákoníku podmíněně odložen na zkušební dobu 3 a 1/2 roku. Dále byla obviněnému uložena podle § 228 odst. 1 tr. ř. povinnost nahradit poškozenému OSA - Ochrannému svazu autorskému pro práva k dílům hudebním, z. s., škodu ve výši 10 084 Kč. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byli poškození Česká správa sociálního zabezpečení, Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky, Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky a Vodafone Czech Republic, a. s., odkázáni se svými nároky na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

3. Proti tomuto rozsudku Okresního soudu v Písku podali odvolání jednak obviněný V. T. a jednak státní zástupkyně, která ho zaměřila výlučně proti výroku o trestu v neprospěch obviněného. O obou

podaných odvoláních rozhodl Krajský soud v Českých Budějovicích – pobočka v Táboře usnesením ze dne 11. 6. 2019, sp. zn. 14 To 96/2019, tak, že je podle § 256 tr. ř. zamítl jako nedůvodná.

II. Dovolání obviněného

4. Obviněný V. T. podal proti citovanému usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře prostřednictvím svého obhájce dovolání, které opřel o dovolací důvod uvedený v § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

5. Podle názoru obviněného z výpovědi jeho bratra – svědka P. T. vyplývá, že v daný den dovezl obviněného do notářské kanceláře v P. automobilem, v jehož zavazadlovém prostoru se nacházely šanony nesoucí označení „Účetnictví společnosti XY“, a také jej doprovodil do kavárny v sousedství notářské kanceláře, v níž obviněný seznámil svědka P. H., nabyvatele obchodního podílu v obchodní společnosti XY, s ekonomickou situací této obchodní společnosti. Výpověď zmíněného svědka, bratra obviněného, nebyla žádným z provedených důkazů vyvrácena, naproti tomu soudy nižších stupňů v rozporu s tímto skutkovým zjištěním uzavřely, že obviněný neseznámil svědka P. H. s ekonomickou situací uvedené obchodní společnosti. Z téže výpovědi pak soudy rovněž musely zjistit, že po podpisu listin v notářské kanceláři se svědek P. T. vzdalil za účelem výběru finančních prostředků z bankomatu, přičemž po jeho návratu se již účetnictví obchodní společnosti XY nenacházelo v zavazadlovém prostoru jeho automobilu. Tato zjištění ve spojení se skutečností, že svědek P. H. podepsal protokol o převzetí účetnictví převáděné obchodní společnosti, podle obviněného nepochybně prokazuje jeho obhajobu, podle níž předal účetnictví uvedenému svědkovi. Jde o dva důkazní prostředky, které vedle sebe tvoří mozaiku svědčící ve prospěch obviněného. Oproti tomu soudy nižších stupňů zcela rezignovaly na hodnocení listinného důkazu, a to protokolu o převzetí účetnictví, aniž by přesvědčivě zdůvodnily, proč tento listinný důkaz nehodnotí ve prospěch obhajoby obviněného. V obecné rovině tedy podle přesvědčení obviněného soudy ignorovaly systém potvrzení či předávacích protokolů, které si běžně lidé jako subjekty práva podepisují právě proto, aby si vzájemně potvrdili skutečnosti, které mezi nimi nastaly.

6. Obviněný dále vyjádřil nesouhlas s odůvodněním napadeného rozhodnutí odvolacího soudu v tom směru, proč soud uvěřil výpovědi svědka P. H. Na jedné straně totiž odvolací soud hodnotí důkaz v podobě evidence obchodních společností, o níž se zmínil tento svědek jako o dokladu, do kterého nahlédl před výpovědí na policii, přičemž uvedený důkaz nebyl v řízení proveden, a není tudíž znám obsah této evidence. Na druhé straně odvolací soud dovozuje, že z povahy činnosti svědka P. H. právě v tomto případě je nutné mu uvěřit, že nepřevzal účetnictví obchodní společnosti XY. Přitom podle názoru obviněného je pravděpodobnost pravdivosti tohoto tvrzení a případného opaku stejná, tedy uvedená pochybnost v žádném případě nemohla být jakkoli odstraněna zmíněnou úvahou soudu.

7. Jak dále obviněný zdůraznil, svým jednáním nenaplnil znak kvalifikované skutkové podstaty přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění uvedený v § 254 odst. 3 tr. zákoníku, který spočívá ve způsobení škodlivého následku v podobě značné škody. Rozhodnutí soudů obou stupňů argumentují ohledně vzniku značné škody závazky obchodní společnosti XY, které vznikly před převodem obchodního podílu obviněného, takže škoda nemohla vzniknout v důsledku jeho jednání. Z tohoto důvodu by proto přicházelo v úvahu právně kvalifikovat jednání obviněného jen jako přečin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění v jeho základní skutkové podstatě, tedy podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku. Přitom podle obviněného z veřejně dostupných informací obchodního rejstříku vyplývá, že majetková situace zmíněné obchodní společnosti byla po převodu obchodního podílu na svědka P. H. v zásadě stejná, jaká byla i před tímto převodem, takže nemohl svým jednáním zmařit uspokojení jakýchkoliv pohledávek věřitelů jmenované obchodní společnosti.

8. Závěrem svého dovolání obviněný navrhl, aby Nejvyšší soud podle § 265k odst. 1 tr. ř. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích – pobočky v Táboře a aby podle § 265l

odst. 1 tr. ř. vrátil věc tomuto soudu k novému projednání a rozhodnutí.

III. Vyjádření k dovolání

9. K dovolání obviněného V. T. se vyjádřil nejvyšší státní zástupce prostřednictvím státní zástupkyně činné u Nejvyššího státního zastupitelství. Podle jejího názoru námitky obviněného proti skutkovým zjištěním, resp. proti procesu jejich utváření před soudy obou stupňů na podkladě zjištěného důkazního stavu věci, nesměřují ke zpochybnění způsobu jejich právního posouzení ve smyslu použité právní kvalifikace jednání obviněného. S poukazem na dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. se totiž nelze domáhat přezkoumání skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno.

10. Podle státní zástupkyně odpovídá uplatněnému dovolacímu důvodu námitka obviněného, kterou popřel naplnění kvalifikované skutkové podstaty podle § 254 odst. 1 alinea 3, odst. 3 tr. zákoníku, tj. způsobení škodlivého následku v podobě značné škody. Obviněný totiž poukazuje na neexistenci příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a zmařením uspokojení pohledávek věřitelů obchodní společnosti XY, které vznikly dávno před převodem jeho obchodního podílu. Škoda tedy nemohla nastat v důsledku jednání obviněného, neboť majetková situace této obchodní společnosti nebyla jeho jednáním nikterak poznamenána. Obviněný sice formálně namítá nedostatek zákonem požadované příčinné souvislosti mezi jeho jednáním a škodou na cizím majetku, obsahově však poukazuje na stejnou ekonomickou situaci obchodní společnosti jak před převodem svého obchodního podílu, tak i bezprostředně po něm. Státní zástupkyně s tím ovšem nesouhlasí, protože podle jejího názoru obviněný způsobil škodu zmařením uspokojení pohledávek věřitelů, takže nepřichází v úvahu použití právní kvalifikace pouze podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku. Dále státní zástupkyně odkázala na části odůvodnění usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 11. 2015, sp. zn. [5 Tdo 1379/2015](#), a ze dne 16. 1. 2019, sp. zn. [5 Tdo 861/2018](#).

11. Závěrem svého vyjádření státní zástupkyně navrhl, aby Nejvyšší soud odmítl dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. jako zjevně neopodstatněné.

IV. Posouzení důvodnosti dovolání

a) Obecná východiska

12. Nejvyšší soud po zjištění, že byly splněny všechny formální a obsahové podmínky k podání dovolání, dospěl k následujícím závěrům.

13. Nejvyšší soud podle § 265i odst. 3, 4 tr. ř. přezkoumal zákonnost a odůvodněnost napadeného usnesení i jemu předcházející řízení, a to v rozsahu a z důvodů uvedených v dovolání, přičemž obviněný ve svém dovolání zčásti uvedl námitky, které odpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. Jde o ty námitky, jimiž zpochybnil, že posuzovaným skutkem naplnil zákonný znak kvalifikované skutkové podstaty přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3, odst. 3 tr. zákoníku, který spočívá ve způsobení škodlivého následku v podobě značné škody na cizím majetku. Další námitky obviněného, jimiž se snažil zpochybnit správnost skutkových zjištění jak soudu prvního stupně, tak odvolacího soudu, a jejich hodnocení důkazů, jsou však mimo citovaný dovolací důvod. Po přezkoumání pak dospěl Nejvyšší soud k závěru, že dovolání obviněného je zčásti důvodné a že napadené usnesení odvolacího soudu ani jemu předcházející rozsudek soudu prvního stupně nemohou obstát.

b) K přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3, odst. 3 tr. zákoníku

14. Nejvyšší soud zde připomíná, že přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle §

254 odst. 1 alinea 3, odst. 3 tr. zákoníku se dopustí ten, kdo ohrozí majetková práva jiného nebo včasné a řádné vyměření daně tím, že změní, zničí, poškodí, učiní neupotřebitelnými nebo zatají účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady sloužící k přehledu o stavu hospodaření a majetku nebo k jejich kontrole, a způsobí tak na cizím majetku značnou škodu. Pokud jde o znak objektivní stránky skutkové podstaty tohoto přečinu spočívající v „zatajení“ účetních knih, zápisů nebo jiných dokladů, naplní ho pachatel, který předstírá vůči jiným osobám, zpravidla kontrolním nebo daňovým orgánům, že určité doklady vůbec nemá, anebo je umístí nebo ukryje na takovém místě, kde jsou pro takové orgány, popřípadě pro jiné osoby, nedostupné běžnými prostředky (např. je nepředloží při kontrole nebo je na dotaz kontrolního orgánu zamlčí, resp. uvádí, že je nemá). O zatajení půjde i tehdy, když pachatel uvádí ohledně účetních dokladů rozporné údaje, a vzhledem k tomu není jasné, kde se skutečně nacházejí příslušné účetní knihy, zápisy nebo jiné doklady, zda je toto účetnictví kompletní a zda obsahuje konkrétní důležité doklady vztahující se např. buď k podanému daňovému přiznání a v něm uvedeným údajům, anebo k majetkovým právům jiného, např. pohledávkám věřitelů. Zatajení těchto rozhodných účetních dokladů nemůže být v zásadě vyloučeno ani pouhým nekonkrétním tvrzením pachatele, že účetnictví se nachází na určitém místě, zvláště když bylo později toto tvrzení zase popřeno, resp. shledáno nepravdivým (viz rozhodnutí pod č. [7/2009](#) Sb. rozh. tr.). Zatajením je v uvedeném smyslu i předstírání toho, že účetnictví bylo předáno jiné osobě (typicky např. novému statutárnímu orgánu obchodní korporace), ačkoli tak pachatel neučinil a s účetními doklady naložil blíže nezjištěným způsobem. Pod pojem „majetková práva jiného“ je třeba zahrnout veškerá práva vztahující se k cizímu majetku, tedy nejen práva věcná (např. vlastnictví k věci), ale i majetková práva vyplývající ze závazkových vztahů (typicky práva věřitelů), jakož i práva z jiných vztahů, které mají majetkový charakter (např. práva k obchodním podílům v obchodních společnostech a v družstvech, ke vkladu tichého společníka apod.). K naplnění základní skutkové podstaty podle § 254 odst. 1 tr. zákoníku pak postačí ohrožení majetkových práv jiného, nemusí tedy dojít k jejich skutečnému porušení. Značnou škodou ve smyslu § 138 odst. 1 a § 254 odst. 3 tr. zákoníku se rozumí škoda ve výši nejméně 500 000 Kč. Pokud jde o subjektivní stránku posuzovaného přečinu, k jeho spáchání je třeba úmyslné zavinění pachatele (§ 15 tr. zákoníku), přičemž ke způsobení značné škody postačí podle § 17 písm. a) tr. zákoníku i zavinění z nedbalosti (viz ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník II. § 140 až 421. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 2590, 2591 a 2597).

15. Nejvyšší soud shledal důvodnou tu dovolací námitku obviněného V. T., kterou zpochybnil naplnění kvalifikované skutkové podstaty podle § 254 odst. 1 alinea 3, odst. 3 tr. zákoníku, a to s poukazem na neexistenci příčinné souvislosti mezi jednáním obviněného a vznikem značné škody na majetku věřitelů obchodní společnosti XY. Pokud totiž soud prvního stupně obviněnému vytkl, že svým činem způsobil na cizím majetku značnou škodu ve smyslu § 254 odst. 3 tr. zákoníku, tomuto znaku neodpovídá žádný skutkový závěr uvedený v popisu skutku ve výroku o vině v odsuzujícím rozsudku. Soud se zde omezil na výčet věřitelů zmíněné obchodní společnosti s uvedením výše jejich evidovaných pohledávek vůči ní, přičemž před tím bez dalšího učinil závěr, podle něhož obviněný „... tímto jednáním ohrozil majetková práva věřitelů XY, nejméně co do částky 1 003 452 Kč, konkrétně nejméně ...“. Jak je navíc za zmíněným výčtem uvedeno, obviněný měl ohrozit též včasné a řádné vyměření daně, a to podle soudu prvního stupně „minimálně daně z příjmů fyzických osob a daně z přidané hodnoty“, aniž by bylo konkretizováno, kterých poplatníků (plátců) daně se toto konstatování týká, o jaké zdaňovací období jde a v jaké, alespoň minimální výši bylo vyměření zmíněných daní ohroženo. Ani z odůvodnění rozhodnutí soudů obou nižších stupňů nevyplývá, z čeho soudy dovodily způsobení škody na cizím majetku, tedy zřejmě na majetku dotčených věřitelů obchodní společnosti XY. Takovým skutkovým závěrem totiž nemůže být prostý součet výše jednotlivých pohledávek věřitelů této obchodní společnosti, protože samotná existence momentálně neuspokojených pohledávek věřitelů bez dalšího neznamená škodu způsobenou zatajením účetních a obdobných dokladů. Navíc se soudy nižších stupňů neshodují v částce představující výši údajně způsobené škody, když soud prvního stupně v závěru bodu 33. odůvodnění svého rozsudku konstatuje, že byla způsobena škoda celkem ve výši 899 835 Kč (celková výše nároků na náhradu škody, kterou uplatnili

dotčení věřitelé v trestním řízení), kdežto odvolací soud pod bodem 16. odůvodnění svého usnesení uvádí, že obviněný způsobil škodu ve výši 1 003 452 Kč, což představuje souhrn dluhů obchodní společnosti XY vůči jejím věřitelům specifikovaným ve výroku o vině v rozsudku soudu prvního stupně.

16. Jak je tedy z výše uvedeného zřejmé, soudy nižších stupňů v posuzované věci nečinily prakticky žádný skutkový závěr nezbytný k tomu, aby skutek spáchaný obviněným V. T. mohl být právně posouzen podle kvalifikované skutkové podstaty přečinu zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění ve smyslu § 254 odst. 1 alinea 3, odst. 3 tr. zákoníku. Z rozhodných skutkových okolností totiž nevyplývá, že by obviněný svým jednáním popsáním v základní skutkové podstatě podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku způsobil na cizím majetku značnou škodu ve smyslu § 138 odst. 1 a § 254 odst. 3 tr. zákoníku. Za takovou škodu rozhodně nelze považovat samotný souhrn neuspokojených pohledávek věřitelů obchodní společnosti XY. K tomu, aby bylo možno jednání obviněného posoudit též podle § 254 odst. 3 tr. zákoníku, bylo by třeba učinit jednoznačné zjištění, podle něhož zatajení, resp. zneprístupnění účetnictví dotčené obchodní společnosti bylo alespoň jednou z příčin, které vedly k nemožnosti uspokojení pohledávek poškozených věřitelů z majetku obchodní společnosti, o jejíž účetnictví jde, a tedy ke škodě těchto věřitelů. Tak by tomu mohlo být např. za situace, kdyby obviněný kromě nezákonného nakládání s účetními dokumenty ve smyslu § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku, kterým znemožnil řádné zjištění, přezkoumání a uspořádání majetkových poměrů příslušné účetní jednotky jako dlužníka, rovněž učinil takové úkony, jimiž neoprávněně nakládal s majetkem této účetní jednotky na úkor uspokojení pohledávek jejích věřitelů (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 2015, sp. zn. [5 Tdo 1250/2015](#), nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 24. 10. 2018, sp. zn. [5 Tdo 1107/2018](#)), nebo znemožnil přístup k tomuto majetku a jeho použití k uspokojení pohledávek věřitelů apod. Výše způsobené škody za konkrétních skutkových okolností může odpovídat i souhrnu neuspokojených pohledávek věřitelů dané účetní jednotky jako dlužníka, pokud např. v důsledku nesprávného vedení účetnictví dlužníka či zašantročení účetních dokladů nebude zjištěn žádný majetek dlužníka použitelný k uspokojení pohledávek jeho věřitelů, ačkoli před touto manipulací s účetnictvím dlužníka zde takový majetek byl, ale následně v exekuci či v insolvenčním řízení nebudou moci být pohledávky dotčených věřitelů uspokojeny, protože se nepodaří zrekonstruovat účetnictví ani dohledat jakýkoliv majetek dlužníka (viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 19. 12. 2019, sp. zn. [5 Tdo 1320/2018](#)).

17. Nejvyšší soud proto uzavírá, že trestným činem zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3 tr. zákoníku může pachatel způsobit škodu na cizím majetku ve smyslu § 254 odst. 3 nebo 4 tr. zákoníku i tehdy, jestliže ohrozí majetková práva jiného, např. práva věřitelů obchodní korporace, kterou zastupuje a jejíž účetnictví je povinen vést. K takové škodě ovšem nedojde jen tím, že pachatel jako statutární orgán obchodní korporace zatajil (zničil, učinil neupotřebitelným apod.) její účetnictví, které po příslušné změně nepředal novému statutárnímu orgánu této korporace, ale naložil s ním blíže nezjištěným způsobem. Škoda by zde mohla být způsobena za předpokladu, kdyby bylo zmíněné nakládání s účetnictvím spojeno např. s určitými dispozicemi s majetkem obchodní korporace, které by znemožnily uspokojení pohledávek věřitelů, nebo s tím, že se tento majetek stal pro věřitele či jiné osoby (např. pro insolvenčního správce) nedostupným apod. Škodou tedy bez dalšího není pouhý souhrn pohledávek věřitelů, jejichž práva byla ohrožena uvedeným trestným činem.

18. Jak je z uvedených důvodů zřejmé, rozsudek soudu prvního stupně, a tedy ani napadené usnesení odvolacího soudu, nemohou v nyní posuzované věci obstát, a proto je Nejvyšší soud z podnětu důvodně podaného dovolání obviněného zrušil, neboť (za stávajících skutkových zjištění) soudy nižších stupňů nesprávně právně posoudily jednání obviněného jako přečin zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění podle § 254 odst. 1 alinea 3, odst. 3 tr. zákoníku, ačkoli nezjistily, že by obviněný způsobil na cizím majetku značnou škodu. Navíc soudy bez dalšího učinily závěr, podle

něhož obviněný zároveň ohrozil řádné a včasné vyměření daně z příjmů fyzických osob a daně z přidané hodnoty, aniž měly jakýkoli podklad k tomu, kdo byl poplatníkem (plátcem) těchto daní, jakého daňového období se týkají a v jaké, alespoň minimální, výši bylo ohroženo včasné a řádné vyměření těchto daní.

19. V další části odůvodnění se Nejvyšší soud vypořádal s ostatními námitkami obviněného, které neodpovídají uplatněnému dovolacímu důvodu.

V. Závěrečné shrnutí

20. Na podkladě shora uvedených skutečností a úvah Nejvyšší soud shledal dovolání obviněného V. T. zčásti důvodným, a proto podle § 265k odst. 1, 2 tr. ř. zrušil napadené usnesení odvolacího soudu i jemu předcházející rozsudek soudu prvního stupně, včetně rozhodnutí na ně obsahově navazujících, pokud zrušením pozbyla svůj podklad. Podle § 265l odst. 1 tr. ř. pak Nejvyšší soud přikázal věc Okresnímu soudu v Písku, aby ji v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

21. V novém řízení Okresní soud v Písku zváží, nakolik je třeba s ohledem na výše uvedené závěry týkající se výkladu ustanovení § 254 odst. 1 alinea 3, odst. 3 tr. zákoníku, jak vyplývají i z dosavadní ustálené judikatury, doplnit dokazování, či zda je možno učinit nové rozhodnutí bez takového doplnění pouze s ohledem na stávající důkazy. Dříve i případně nově provedené důkazy je třeba pečlivě vyhodnotit a učinit náležité skutkové závěry, které je nutno subsumovat pod příslušná zákonná ustanovení. Na základě řádně provedeného dokazování pak soud vyvodí jasné skutkové závěry, které řádně právně posoudí. Pokud Okresní soud v Písku znovu dospěje k závěru, že je namíste uznat obviněného vinným, jednoznačně naformuluje popis skutku v souladu s učiněnými skutkovými zjištěními tak, aby odpovídal ustanovení § 120 odst. 3 tr. ř. a především vyjadřoval zákonné znaky trestného činu, který bude soud v takovém skutku i nadále spatřovat. Nejvyšší soud dále připomíná, že podle § 265s odst. 1 tr. ř. je soud nižšího stupně vázán právním názorem vysloveným v tomto rozhodnutí.